

Muhu

Nr 9 (322)

September 2016 (mihklikuu)

Muhu leht

Uues kuues Üügu pank
Tähelepanelikumad on juba
märganud, et Üügu pank on vii-
masel aastal läbi teinud väikese
uuenduskuuri ja näeb nüüd välja
oluliselt lagedam kui varem.

Maastiku taastamistöde
käigus on panga pealt ja osaliselt
ka panga alt eemaldatud kadakaid
ja suuremaid puid. Tööd on
teostatud Keskkonnaameti
juhtimisel ja Euroopa Komisjoni
ning SA KIKi rahalisel toel
projekti „Elu alvaritele” ehk
„LIFE to alvars” raames. Vösast
on lahti raiutud ka koobaste
sissepääsud ning silma allika
ümbrus. Kogu matkarada on
nüüd ka panga alt jälle mugavalt
läbitav ning panga pealt avanevad
imelised vaated.

Selleks, et ala uuesti leht-
puuvösa ning kadakaga kinni ei
kasvaks, on ala hooldama toodud
MTÜ MuhuMaaLammast lam-
bad. Külalistele võimalikult
mugavat läbipääsu peaks või-
maldama parklas asuv isesulguv
värav ning mere ääres üle karjaia
viivad trepid. Need on kohalike
Muhu käsitöömeistrite valmis-
tatud.

Üügu pank on mõnus koht
jalutamiseks ja suvekülalistele
näitamiseks. Selleks, et kaunis
loodus ja ka rohked kaitsealused
liigid pangal säiliks, on hooldus
loomadega äärmiselt vajalik.
Looduskaitsealustest väärtustest
on oluline hoida loopealset ehk
alvarit. Samuti leidub pangal
mitmeid kaitsealuseid taimeliike.

Loe edasi lk 5.

ISSN 1736-289X



9 771736 289007

Muuseumi siilikukohvik

Pühapäeval, 7. augustil toi-
mus muuseumis siilikupäev
ja kuna samal päeval oli
Muhus ka kohvikute päev,
siis nimetas muuseum oma
kohviku siilikukohvikuks.

Siilikukohvik toimetab
Kunstitali ees ja sees. Siili-
kute kutsusime rääkima
Veinika Västriku („Kuidas
kooti mustreid siilikutesse”) ja
Margot Marksi („Kuidas
kaunistati siilikute alumisi
ääri”). Huvilisi oli toredalt
palju, tekkis mõnus vestlus
ja arutelu. Muuseum riputas
ka oma kogust 12 siilikut
Kunstitali seinale, kodudest
oli kaasa võetud umbes 60
siilikut, mis kõik olid Muhu-
le omaselt erinevad.

Siret Jõelet



Muuseumi tegemistest loe lk 4.

Mai Meriste

Mai Meriste foto sai peaauhinna



Paul Kerese aastale pühendatud foto-
konkurss „Maleta naabriga” peaauhinna
ehk kutse ERMi suurejoonelisele
avamispeole 29. septembril on võitnud
pilt „Koguva vabaõhumaletajad” (vt ka
[http://pildiait.erm.ee/koguva-
vabaohumaletajad/](http://pildiait.erm.ee/koguva-vabaohumaletajad/)) - Malet mängivad
Koguva Laasu õuel Laasu Lauri ja vennad
Kütid Orissaarest.

Malelauri sai Lauri jõulukungiks, kuna
varasemad lauad polnud väärilise
suurusega.

Koguva Laasul on suvised malepäevad
traditsiooniks saamas. Pilt on võetud 4.
augustil 2015.

ERMi Pildiait ootab jätkuvalt kõigi
Eesti elanike fotosid meie kultuuriloo
jäädvustamisest.

**Koguva vabaõhumaletajad: malet
mängivad Koguva Laasu õuel
Johann K. Kütt (9), Ilmar V. Kütt
(7) ja Lauri Pehlak (10).**

Mai Meriste



24. augustil sündis Karmen Kasteina ja Mattis Voka perre tütar **Lisandra** Vokk.

Volikogu 17. augusti istungi päevakorrast

Väljasõiduistung toimus Kessulaiul.

- Maaüksuse koormamine isikliku kasutusõigusega (Linnuse küla Nurme ja Niidi kinnistute elektrivarustuse lahendamine)
- Pädaste Kadaka dp algatamine ja KSH algatamata jätmine
- Nõusoleku andmine sõidukite soetamiseks
- Haldusreformi korralduses erisuse taotlemine: Aluseks võttes haldusreformi seaduse § 9 lg 3 p.3 ja lg 4 ning Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7, otsustas Muhu Vallavolikogu 12 poolthäälega merelise saarvallana taotleda haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamata jätmist. Vastav taotlus koos seletuskirjaga esitatakse Rahandusministeeriumile hiljemalt 1.1.2017. a.
- Ettepanek saarevahil ametisse nimetamiseks (14.7.2016. a toimunud Kessulaiu üldkogu valis uueks saarevahiks ühehäälselt saare püselaniku Elsa Vatteri).
- Informatsioonid (sh Kessulaiu elanike ettepanekud: Uus Muhu valla üldplaneering võiks käsitleda ka Kessu teedevõrgu korramist, koostöös riigiga soetada sügisest kevadeni toimiva paadiliikluse korraldamiseks uus veesõiduk).

Detailplaneeringu algatamine

Muhu Vallavolikogu algatas oma 17.8.2016. a otsusega nr 159 Pädaste küla Kadaka maaüksuse detailplaneeringu ning jättis algatamata keskkonnamõjude strateegilise hindamise.

Planeeritav ala asub Pädaste külas Kadaka maaüksusel (katastritunnus 47801:007:0862, sihtotstarve maatulundusmaa). Planeeringuala suurus on 3,3 ha. Planeeringu eesmärgiks on ehitusõiguse määramine, maaüksuse jagamine ning ranna ehituskeeluvööndi vähendamine. Maaüksuse jagamise eesmärgiks on hoonestatud ala teenindamiseks elamumaa sihtotstarbega maaüksuse moodustamine. Hoiualasse jääv maa moodustaks eraldi maatulundusmaa sihtotstarbega maaüksuse. Ranna ehituskeeluvööndit soovitakse vähendada maksimaalselt kuni 160 meetrini põhikardijärgsest rannajoonest. Hoiualasse tegevusi ei kavandata.

Detailplaneeringu algatamise otsuse ning keskkonnamõju eelhindamise saab tutvuda Muhu Vallavalitsuses (Liiva k, Muhu v, Saare mk) ja aadressil www.muhu.ee/Dokumendiregister; info tel 453 0680, maa@muhu.ee

Kohaliku omaalgatuse programmi infopäev

Kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) 2016 sügisvoorude avanemisega seoses korraldab Saare Maaavalitsus koostöös Kodanikuühiskonna Sihtkapitaliga (KÜSK) **12. septembril 2016** maavalitsuse saalis algusega **kell 13.00** INFOPÄEVA.

Eelregistreerimine ja info KOP sügisvoorude kohta: Annika Prei, annika.prei@saare.maaavalitsus.ee, tel 452 0546, 520 1606.

Lisainfo programmi kohta leitav <http://saare.maaavalitsus.ee/et/kohaliku-omaalgatuse-programm-kop->

KÜSKi koordinaator Tarmo Treimann tutvustab KOPile lisaks ka maakondlikku turvalisuse taotlusvoorud.

Turvalisuse taotlusvoorude kohta info: Karl Tiitson, tel 452 0511, karl.tiitson@saare.maaavalitsus.ee

Vallavalitsuse istungitelt

4. august

Väljastati projekteerimistingimused:

- Soonda k Paali-Uuelu mü elamu püstitamiseks,
- Linnuse k Veski mü suvemaja laiendamiseks üle 33% esialgsest mahust,
- Piiri k Tiiru mü tenthalli püstitamiseks.

Väljastati ehitusluba:

- Piiri k Karjalasma mestkond 54 mü seikluspargi rajamiseks,
- Simisti k Lõunaranna sadam mü halli ümberehitamiseks katusele päikeseenergiajaama rajamise eesmärgil,
- Levalõpme k Uuetoa mü elamu ehitamiseks,
- Viira k Tiiriki mü puurkaevu rajamiseks.

Väljastati kasutusluba Piiri k Raasi mü päikeseenergiajaamale.

Kooskõlastati puurkaevu asukoht kaalutusotsuses toodud tingimustel:

- Kallaste k Lõhmuse mü,
- Hellamaa k Jaani mü.

Otsustati jagada Igaküla Koguva karjäär kü kaheks (vastavalt jagamise skeemile): Koguva karjäär (mäetööstusmaa) ja Ruusimäe (maatulundusmaa - mtm).

Väljastati luba OÜ-le Prisma Net reklaami paigaldamiseks Kuivastu sadama kinnistule.

Kinnitati ürituste toimumine 6. augustil:

- Träni päev Liival,
- Jaan Tätte kontsert

“Kohtumine silmapiiril” Nautse Mihkli talus,

- “Aki kõrtsus on tantsupidu!”

Kinnitati Liiva katlamaja seadmete detailide valmistamisele esitatud pakkumustulemused, parimaks tunnustati Märja Monte OÜ pakkumus.

Kinnitati lihtmenetlusega riigihanke “Muhu laululava tööprojekti koostamine ja ehitustööd” pakkuja Kehte OÜ.

12. august

Eraldati vahendeid reservfondist (juriidiliste kulude, kogumismahuti tühjendamise, Kallaste sadama puhastamise, Sõprusvalla Utajärvi vastuvõtukulude ja heakorralduse katteks ning EAÖK Hellamaa kiriku toetuseks).

Kinnitati 2016. a Hajaasustuse programmist rahastatavad projektid.

Lihthanke “Päelda kruusakarjääri korramine” edukaks pakkujaks kinnitati Valicecar OÜ.

Otsustati jagada Raegma k Suur-Mardi kü: Suur-Mardi, Mardinuka ja Mardipõllu (kõik mtm).

Otsustati seada sundvaldus avalikes huvides vajaliku tehnovõrgu talumiskohustuse kehtestamiseks Nõmmküla Muda kinnistule Elektrilevi OÜ kasuks 0,4 kV pingega elektrimaakaabeli ehitamiseks vastavalt asendiplaanile.

Otsustati võtta vastu ja suunata avalikule väljapanekule Pädaste k Laasikse-Nuka, Lahe ja Aerga kü detailplaneering (DP).

Kooskõlastati puurkaevu asukoht Lõetsa k Käänu mü kaalutusotsuses toodud tingimustel.

24. august

Otsustati jagada Pädaste k Kõrtsi kü: Kõrtsi ja Kõrtsimetsa (mtm).

Kinnitati Pädaste k Kadaka kü DP koostamise lähteseisukohad.

Väljastati projekteerimistingimused elamu ehitamiseks kaalutusotsuses esitatud tingimustel:

- Mäla k Suguli mü,
- Lepiku k Niidi mü.

Väljastati kasutusluba:

- Kallaste k Kadaka-Jaagu mü püstitatud elamule,

- Liiva k Hariduse mü asuva lasteai ümberehitusele,

- Simisti k Lõunaranna sadam mü asuva halli ümberehitamisele.

Maa-amet on välja kuulutanud avaliku kirjaliku enampakkumise piirkonnas asuvate kinnisasjade müümiseks.

Pakkumiste esitamise tähtaeg on 21.9.2016. Täpsemat informatsiooni saab Maa-ameti kodulehelt www.maaamet.ee

Detailplaneeringu avalik väljapanek

Muhu Vallavalitsuse 12.8.2016. a istungil võeti korraldusega nr 228 vastu Muhu vallas Pädaste külas asuvate Laasikse-Nuka (47801:007:0595, pindala 2,5 ha), Lahe (47801:007:0873, pindala 1,2712 ha) ja Aerga (47801:007:0613, pindala 11,16 ha) katastriüksuste detailplaneering.

Planeeringu eesmärgiks on maaüksuste ümberkruntimine nii, et Laasikse-Nuka maaüksusele jääks hoiualast ning ranna ehituskeeluvööndist välja jääv ala, kuhu oleks võimalik rajada lambapidamistalu. Hooned soovitakse rajada samale joonele Lahe kinnistule kavandatud hoonetega. Rannikule soovitakse rajada paadisild ning planeering teeb ettepaneku üldplaneeringu muutmiseks ranna ehituskeeluvööndi vähendamise eesmärgil.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 1. septembrist kuni 30. septembrini 2016. a. Detailplaneeringu materjalidega on avaliku väljapaneku kestel võimalik tutvuda Muhu Vallavalitsuse maa ja planeeringuosakonna ruumides ning Muhu valla kodulehel.

Ettepanekud ja vastuväited planeeringulahenduse osas palume esitada kirjalikult detailplaneeringu avaliku väljapaneku jooksul.

Info: tel 454 8984, maa@muhu.ee

Suvi Külasema Külakoja külje all

Sellesuvine **Külasema laulu- ja tantsupäev** (16.7.) oli juba kaheksas ja meie, usun et ka külaliste rõõmuks kujunes nii tantsu, aga ennekõike vast laulu suupäevaks.

Iga pidu on tänu külalistele olnud omamoodi. Seekord esinesid Saaremaa poole vaadates Orissaare segakoor HORELE ja Orissaare noorte segarühm VIIRELIND, mandri poole vaadates Lihula segaansambel EI VÕI OLLA. Kodusaarelt MUHU SEGA-RÜHM, Meelis Mereäär ja Peeter Tudnik. Ja muidugi Külasema nais- ja meesansambel, nais- ja segarühm ning ansambel VALLATUD VANAEMAD.

Eriliseks tegid peokava laululaste etteasted. Nauditavaid hetki pakkusid Anette ja Maarja-Liis Nurja, Mirtel Kollo, Teele Tarvis ja Taiis Laululapsed, kes tulid naaberkülalt Tamselt laululaagrist.

Omavalitsuse muhelusel juhataja Ivo Maripuu. Pärast tantsijate ühistantsu „Kikkapuud” ning kõigi piduliste ühist laulu „Armastan päikest ja tuuli” tuli taas kiita Külasema naiste keedetud suppi, mida päeva lõpetuseks ühiselt söödi.



Kaheksandal Külasema laulupäeval lõid meeleolu laululapsed (ülal) ja päeva lõpus ühine supisöömine.

2 x Kalmer Saar



Traditsioonidest peab jätkuvalt lugu ka ilmavana (kel kuuldavasti kah Külasema juured), sest soe ja päikseline päev keset suvist vihmaperioodi aitas meie peo õnnestumisele kenasti kaasa.

Muhu kohvikutepäeva eelõhtul (5.8.) olid kõik oodatud **Külasema teatrikohvikusse** ja Tornimäe näiteks etendusele „Oh seda elu”. Ilmataat osales seekord

pealavastaja rollis. Tema taktikepi all avas kohvik ukseid Külakoja kambrikeses, sest väljas kallas kui oavarrest, etenduse eel aga lubas teatrikohviku õue kolida. Ilm läks selgeks, päikegi tegi oma etteaste. Publikul oli võimalus etendust nautida koos suupistete ja kohvi või muu paremaga. Ning kui kõlas näiteks lõpulaul, hakkasid taas langema vihmapiisad...

Meie rõõmuks jagus nii kohvikukülatajaid kui teatripublikut. Aga mis siis pakuti? Menüüs olid soolased suupistid Alberti soolane suudlus, Värske lavajõud ja Esi- näitleja sakumm. Magusate amp- sude seast võis valida Pealavastaja närvid, Inspitsendi puhkehetke, Helimehe salaarmu, Primadonna pärlikee, Othello unenäo, Riituri päevanormi, Pöördlava või Butafoori näpuka. Joogikaardilt leidis kohvi, morsi jms kõrvalt näiteks Teatridirektori pisarad, Kunstniku silmarõõmu ning Garderoobi pisarad.

Avatud oli ka kohvitasside näitus – ekspositsioon koosnes tänaseks taevastel lavadel mängivate teatri- legendide lemmiktassidest.

Silla Mall Külasemast

Muhu uudised Vikerraadios tagasi

Muhukeelsed uudised on peale kahekuulist suvepuhkust tagasi Vikerraadios. Esimene saade on eetris 14. septembril kell 17.05. Seekordne saateklipp räägib inimeste meeleoludest Koguvast, muinastulede ööl ja sellele eelnenud muinastulede kontserdist ning Koguva kunsti- talli lõppevast suvehooajast.

Muhu leib Euroopa turul

Eesti tooteid Saksamaale vahenda- v netipood Biomarkt võttis Muhu leiva oma sortimenti, kirjutas 5. augusti Meie Maa. Muhu leib säilib muide oluliselt kauem kui nädal aega. Koduleht Hansabiomarkt.de kirjeldab toodet kui traditsioonilisel viisil valmistatud käsitööleiba, mille tootmisel ei kasutata pärmi.

Uisk saab purjed

Ajalooline muhu uisk saab purjed ja koolitab meremehi, kirjutas 17. augusti Meie Maa. Teiste PRIA LEADER-programmi investee- ringute taotluste hulgas saab toetust MTÜ Väinamere Uisk 42 961 eurot õppelaeva ehitamiseks, sisustamiseks ja õpilaste koolitamiseks.

Futu Muhu 2016

Näituse Futu Muhu 2016 vesisest ja eeterlikust avamisest pajatas 22. augusti Meie Maa: “Eesti Kunstnike Liidu Muhu A. I. Kunstitalu korraldab sellise näituse avamise, mis võib vabalt minna kultuurikeskuse ajalukku kui üks pikima ametliku osaga, avangardse ja piire rikkuva ainulaadse sündmusena.” Futu Muhu 2016 jääb Kuressaare Kultuurikeskuses avatuks kuni 29. septembrini.

Kaubakeskus areneb

Endise Liiva sidejaoskonna hoone uus omanik on Saaremaa tarbijate ühistu, kes on valmis Liival kaubakeskust edasi arenda- ma, teatas 18. augusti Saarte Hääl.

“Muhu inglid”

Kadri Tüüri ja Urmas Viigi raamatust “Muhu inglid” kirjutas 6. ja 10. augusti Saarte Hääl ning 6. augusti Meie Maa. Jutud on Kadri üles kirju- tanud Muhu naiste suust, kuulnud neid oma pereringis, kodukülas või praeguses elupaigas Koguvast. Samuti on kasutatud varasemat Muhu kirjalugu. Urmas Viik on raamatu illustatsioonid lahendanud omapäraselt: lisaks iga jutu põhi- pildile on jutt üles joonistatud tekstita koomiksi vormis. Urmas Viigi pildide näituse kohta võis lugeda 23. augusti Meie Maast.

Tsitaat:

Küsitav on reformi ideoloogide tees: mida suurem omavalitsus, seda parem. Kiidetakse neid, kes on valmis üha suuremateks ühinemisteks. Nii võib kohaliku omavalitsuse põhiolemus kaduma minna ning täpsem oleks sel juhul rääkida pelgalt regionaalse arengu riiklikust korraldusest, mitte enam kohalikust omavalitsusest. Mida suurem omavalitsus, seda suurem on bürokraatia ja otsuste vastuvõtmine aeglustub. Eriti kui väljakujunenud kogukondade baasil toimivate kohalike omavalitsuste territoorium muutub oluliselt suuremaks, nii et ka kohaliku kogukonna ja kohalike võimuorganite seos jääb kaugeks. Nii saab teha järelduse, et seaduses pakutud sundühendamise viis ei ole soovitava eesmärgi suhtes mõõdukas ning võib tuua loodetava kasu asemel hoopis kahju. - **Paul Varul:** kas põhiseadus lubab valdade ja linnade sundühendamist? Postimees 23. august 2016.

Haldusreformi täpsem ülevaade ja ajakava on leitav veebilehel www.haldusreform.ee

Rõõmsat kooliteed!

Muhu Põhikooli I klass oma esimesel koolipäeval.

Taga: Kristofer Vallau, Martin Õue, Jarko Liitmäe, õpetaja Jana Koel, Kert Mattias Naaber, Uku Hinnosaar, Anri Pere.

Ees: Krisete Keinast, Meribel Veskimeister, Miia Tüür, Mari-Ann Niinep, Margaret Kaasik ja Kärt Aaso.

Kalmer Saar



Tsitaat:

Rahvaste vaesudes on keskklass kahanemas. Kui selle alalhoidlik väikekodanlik elumall ühiskonnas enam ei prevaleeri, kaob ka senise liberaalsuse vundament, mida kõigjal poolvõgisi koos hoida püütakse. Liikumised, mida praegu tihti äärmuslikuks nimetatakse, on rasketel aegadel ikka ülekaalu saavutanud ja asi liigub nii Euroopas kui ka kaugemal kiirelt selles suunas. Kui ideoloogia kõrvale jätta, on süsteemi selline käitumine loomulik, mitte halb või hea. Ka ühiskondlike kompleksüsteemide teooria viitab, et vähimate kahjustustega

pääsemiseks tuleks püüda deglobaliseeruda: ühiskondlikud otsustusmehhanismid ja kogu majandusaktiivsus tuleks maksimaalselt lokaliseerida ning hoida välismõjude eest võimalikult kaitstuna oma elukeskkond kultuuritraditsioonidest looduskoooslusteni, pöörduda separatismi ja isolatsionismi, kui soovite. Kui globaalkollapsi puhul üldse kuskil tsiviilkorda säilitada suudetakse, siis rohujuuretasandil anarhiselt organiseerunud, teadlikult valmistunud, majanduslikult eneseküllaste ja oma pärimuskultuuri ellujäämisõpetusena käsitlevate väikekogukondade piires. Ettevalmistunud on raskem ehmata.

Kaupo Vipp, Koomaelne tsivilisatsioon. Postimees 7.3.2016.

Emakakaelavähi ja rinnavähi sõeluuringud

2016. aastal kutsutakse emakakaelavähi sõeluuringule naisi sünniaastatega 1961, 1966, 1971, 1976, 1981, 1986 ning rinnavähi sõeluuringule naisi sünniaastatega 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966. Naised, kelle sünniaasta on kutsutavate sünniaastade nimekirjas ja kellele pole viimase kahe aasta jooksul tehtud rindade uuringut või viimase kolme aasta jooksul PAP-testi, saavad sõeluuringus osalemiseks nimelise kutse.

Kui teie sünniaasta on tänavuste kutsesaaajate nimekirjas, tuleb helistada sobivasse tervishoiuasutusse ning end vastuvõtule kirja panna. Registreerumisel kontrollitakse eelkõige teie sünniaastat ja ravigiisust. Uuringule minnes võtke kindlasti kaasa isikut tõendav dokument.

Emakakaelavähi sõeluuringule registreerumine: Kuressaare Haigla tel. 4520 129; Pärnu Haigla tel. 4473 300, 4473 511.

Liikuv mammograafiabuss: Kuressaare Haigla juures, Aia 25, 26. september – 18. november. Tel 6274 470.

Made Bambus

haigekassa spetsialist

Lõikuskuu ja mihklikuu Muhu Muuseumis

Taaskord on üks kuu mööda saanud, aeg vaadata korra tagasi ja siis tutvustada, mis tulemas.

3. augustil sai Tooma õuel vaadata Tornimäe näiteringi etendust „Meeletu.” Hoolimata sellest, et Muusikatalus esines armastatud laulja Ott Lepland, jagus vaatajaid ka meile.

5.-7. augustini viisime läbi Päranduskuste nädala, et säiliks esivanemate käest õpitud kombed. Reedel, 5. augustil toimus vikatiga niitmise päev: oma oskusi näitas ette ja andis edasi Mihkel Ling. Niitmise käigus liitus meiega mitu huvilist. Vestluse ajal saime teada, et vikatiga niitmine oli vanasti üks enim energiat kulutanud töid ja eriti hästi mõjunud see naiste taljetele. Laupäeval, 6. augustil toimus villapäev. Kraasisime ja ketrasime kedervarre ning voki. Paari tunni proovimise järel võis silmaga näha osalejate vilumust.

Pühapäeval, 7. augustil toimus siilikukohviku kohta loe lk 1.

Uued teemad tulevad juba järgmisel aastal. Ideed ja ettepanekud

päranduskuste nädalaks on alati oodatud meiliaadressile tegevus@muhumuuseum.ee

Sel kuul külastas meid ka paar firmat mandrilt, kes soovis saada programmi muuseumi poolt ja seda nad ka said. Tore oli vaadata, kuidas külalised Aasia mandrilt proovisid laulda laulu „See oo meie Muhu” muhu murdes, kõigil oli väga lõbus - usun, et lauldi edasi veel oma ööbimiskohas. Meelis Mereäär õpetas selgeks ka ühe toreda tantsu.

Lõikuskuu lõpus on saanud traditsiooniks tähistada muinastulede ööd. Muinastulede ööd Koguvast Kunstitalli ees alustasime akordini- ja lõõtsalugudega, hiljem liitusid meiega Muhu Segakoor ja Soome segakoor „Dolcetti,” kes esitasid erinevaid laule ja ka koos lauldi kaks ühislaulu. Kell 21 süüdati Muinastulede lõke Koguvast sadamas.

Nüüd siis sellest, mis tulemas mihklikuus.

1. septembril toimub Koguvast

Koolielus taas traditsiooniline vana-aja koolitund esimese klassi õpilastele. 4. septembril viiakse Koguvast sadamas läbi Eesti toidukuu avatüritus, kus toimub kala grillimise võistlus. Päeva jätkuna, nii umbes kell 15.10 on võimalus osa saada talu toiduloost: Tooma talu hoovil räägivad Eda Maripuu ja Lilja Heapost. Saab proovida muhupärast lihaleiba ja õunarokka. Osalustasu 3 eurot.

17. septembril toimub Avatud veskite päev. Siis on muuseumi esindus Eemu veski juures, kus müüme suveniire, pirukaid ja kohvi, Meelis Mereäär on lubanud ka karmoška kaasa võtta ja mõned lood mängida.

Muhu Muuseum on avatud kuni 15. septembrini 2016 E-P 9-18; alates 16. septembrist T-L 10-17. Kunstitall avatud kuni 30. septembrini T-L 10-17. Ole te retulnud!

Tervitustega,

Siret Jõelett

Muhu Muuseumi tegevusjuht

Uues kuues Üügu pank

Algus lk 1.

Peale taastamist võiks sellel suvel leida näiteks aasta orhideed – tume-punast neiuvaipa. Orhideedest leidub veel käo-raamatut, rohekat käo-keelt, suurt käöpõlle ja kärbesõit. Koobaste seintel võib näha kaitse-aluseid sõnajalgtaimi – pruunraunjalga ja müürraunjalga. Selleks, et lambad saaksid oma tööd teha ja keerulisel



maastikul joostes viga ei saaks, on soovitatav karjatamishooajal pangal jalutades koeri mitte vabalt jooksmata lasta.

Kui Üügu pangal on tiir tehtud ja jaksu veel üle jääb, siis on kadakatest puhastatud ka Lõetsa külas asuv Püssina pank. Püssina panga juures asuvat karjamaadel toimetavad lisaks lammastele ka veised. Pangale liikumine on mugavaks tehtud karjamaade sissepääsude juurde paigaldatud sõra-

liste tõketega. Sealt on võimalik nii autoga, atv-ga, jalgrattaga kui jalgsi läbi liikuda, ilma et peaks karjaiaia väravat avama ja sulgema. Üügu ja Püssina pangad on väga populaarsed nii kohalike kui külastajate seas ning looduskaitsete väärtuste säilitamine ja looduse nautimine on aladel üritatud võimalikult hästi ühildada. Kui siiski mõnes kohas tundub, et oleks vajalik veel mõni läbipääs rajada või midagi ümber korraldada, siis ettepanekud on

teretulnud.

Tule vaata ise!

24. september algusega kell 11.00 toimub Üügu panga parklast loopealsete karjamaade maaomanikele suunatud õppereis taastatud aladele Muhus. Tutvustame loodusväärtusi, ajame juttu hooldustööde läbiviijatega. Tee peal pakume ka kehakinnitust. Osalemine on tasuta.

Täpsem info ja registreerimine annely.esko@keskkonnaamet.ee

14. Muhu Jooksu paremad

Põhijooks 17,2 km

Etapi paremusjärjestus

1. Mändla, Mairo
2. Osjamets, Madis
3. Jakson, Ahto

Etapi naiste top

1. Matson, Kaire
2. Kangur, Taimi
3. Peterson, Triin

Etapi vanuseklasside TOP

- M:** 1. Mändla, Mairo
2. Osjamets, Madis
3. Seppar, Elvis

- MS:** 1. Jakson, Ahto
2. Oll, Indrek

- S:** 1. Sillak, Lauri
N: 1. Piiper, Laura
2. Lawrence, Triin
3. Maltis, Albina

- NS:** 1. Matson, Kaire
2. Kangur, Taimi
3. Peterson, Triin

- P:** 1. Lavits, Oliver
2. Aedmäe, Valdo

- T:** 1. Nõu, Melani
2. Alt, Lisett

Rahvajooks 6,3 km

Etapi paremusjärjestus

1. Hiis, Alari
2. Eichfus, Kaido
3. Linde, Jüri

Etapi naiste top

1. Jääger, Kersti
2. Talvik, Maris
3. Tiitma, Heliis

Etapi vanuseklasside TOP

- M:** 1. Hiis, Alari
2. Käär, Janek
3. Toom, Eiko

- MS:** 1. Eichfus, Kaido
2. Linde, Jüri
3. Busch, Rene

- N:** 1. Jääger, Kersti
2. Talvik, Maris
3. Tiitma, Heliis

- NS:** 1. Järveld, Kaie
2. Kuum, Elo

- P:** 1. Sokmann, Lagle
T: 1. Akkel, Karl Hans
2. Robert, Mevenig

- T:** 1. Kivimägi, Meriliis
2. Hell, Liis
3. Busch, Gabriela

Väikese väina pöördumine võeti riigikogu keskkonnakomisjoni menetlusse

Riigikogu keskkonnakomisjon võttis Väikese väina pöördumise menetlusse, kinnitas 10. augusti Saarte Hääli.

Pöördumises selgitatakse, et Väikese väina ökoloogiline seisund on 19. sajandi lõpus rajatud umbse tammi tõttu järjest halvenenud ja on jõudnud kriisiseisundisse. Üle sajandi seisnud tamm on muutnud väina kaheks eraldi-seisvaks veekoguks, kus on läbivoolu puudumise tõttu toimunud suured vee- ja looduskeskkonna muutused. Need mõjurid on viinud väina ökosüsteemi hävingu äärel.

Pöördumises pakutakse välja, mida teha Väikese väina loomuliku ökoloogilise seisundi parandamiseks. Esiteks tehakse ettepanek ehitada lõpuni tammiavad, mis avavad uuesti tee veevahetusele ning kalade ja paatide liikumisele väina erinevate osade vahel. Teiseks on pöördujate hinnangul tarvis likvideerida kõrgepingeliinid, mis tapavad aastas sadu rändlinde ja risustavad Väikese väina hoiuala miljööd visuaalselt. Lisaks oleks vaja paigaldada maanteetamm ja tänapäevased reoveepuhastussüsteemid.



Rahvajooksu start 2016.

Kalmer Saar

Muhu Vallavalitsus ja SK Muhu tänavad Muhu Jooksu toetajaid ja abilisi

Hr. Ivo Aulik, Saaremaa Spordiliit, Eesti Kultuurkapital, Bivarix OÜ rattapood, Muhro OÜ, Muhu Portselan OÜ, OÜ Muhu Pagarid, Nordecon AS, Kalmer Saar, OÜ Kehte, Premia Tallinna Külmoone AS, Saaremaa Vesi OÜ, Kaie Õun, AS Tiir, OÜ Kiiskar, Heaolutoake, Väike Lillepood, RN Reisid OÜ, Muhu käsitööselt „Oad ja Eed“, OÜ Käoking, OÜ Roheline Vares, Lausend OÜ, Pädaste Mõis OÜ, Tridens AS, Saaremaa Tarbijate Ühistu, Restoran Koost, OÜ Mohn pruulikoda Liival, A Le Coq, Muhu Vesi OÜ, Nautse- Mihkli talu, Eesti Politsei ja abipolitseinikud, Eesti Teed AS.

Täname kõiki vabatahtlikke abistajaid: Muhu PK kokad, toidujagajad, joogipunktide abilised, meditsiinipersonal ja kõiki teisi, tänu kellele sai XIV Muhu jooks teoks. Kohtumiseni XV Muhu Jooksul!

Rudolf Tedrekull 100

30. septembril möödub 100 aastat Hellamaa õpetaja Rudolf Tedrekulli sünnist. Muhi muuseum avab oktoobris sel puhul perekond Tedrekullile pühendatud näituse. Oleme väga tänulikud, kui keegi on nõus andma õpetaja Tedrekulli valminud töid näitusele. Samuti on teretulnud tema juhendamisel valminud eksliibrised ja mälestused, mis Rudolf või Erna Tedrekulliga seotud.

Infot võib edastada meili teel eda@muuseum.ee või telefonidel 53454591 ja 45 48872 Eda Maripuu.

Eesti toidu kuu

kuulutatakse tänavuse Mere- ja kultuuriaasta puhul välja 4. septembril kell 13 Muhumaal Koguva sadamas. Eesti toidu kuu kestab oktoobri keskpaigani. Toidukuu on osa müügi- edenduskavast „Eesti toit 2015–2020“. Lähemalt vt www.eestitoit.ee

Veebilehel www.toidutee.ee on hetkel teave 120 toitlustus- asutuse kohta, mille ettevõtteid pööravad suuremat tähelepanu kohaliku toidu edendamisele ning kodumaise tooraine kasutamisele.

Päev enne kooli minekut

Vassili Vaga

Päev enne kooli minekut korjasin omad raamatud kokku, mis koolis tarvis läheb. Alati¹ mõtlesin selle peale, et koolis saint² on ja kooliõpetaja karustab³, paneb nurka soola põlide⁴ alla ja näpistab kõrva lehte, sest vanemad rääkisid ja imutasid alati, kui kodu ei tahtnud õppida. Sel päeval käisin kirikus, kus kooliõpetaja meid ette rinda⁵ viis ja akkas jutlust pidama. Kirikust välja tulin akkasini koju tulema, varsti jõudis õhtu kätte aeg magama minna. Teisel hommingul aeti vara üles pandi leivakott valmis ja akkasime koolimaja poole sammuma. Kui koolimaja paistma akkas akkas ka minu süda valutama. Koolituppa jõudes leitsin palju koolilapsi eest. Kui kooliõpetaja sinna tuli anti ta⁶ mulle kohad, kus istuma pidin. Ma ootasin seda minutit⁷ kartusega, millal kooliõpetaja pidi nurka panema, aga varsti nägin, et see kõik vale oli. Õhtul lasti meid lahti ma läksin koju. Seletasin⁸ ära, et kõik vale oli, mis (kodus) räägiti⁹.

¹ aina, kogu aeg

⁴ põlvede

⁷ hetke

² sant, paha

⁵ ritta

⁸ kodustele

³ sakutab juustest

⁶ ka

⁹ enne kooli kohta

Käimas on Hiite kuvavõistlus 2016

Võistlusele oodatakse fotosid hiitest ja teistest looduslikest pühapaikadest. Eesmärk on väärtustada põliste pühapaikade kultuuri- ja looduspärandit, jäädvustada nende hetkeseisund ning suunata inimesi pühapaiku külastama ja hoidma. Tänavu üheksandat korda toimuva rahvusvahelise võistluse teemaks on looduslikud (mitte ehitatud-rajatud) pühapaigad: hiied ja pühad mäed, veekogud, puud, kivid jm loodusobjektid, kus juba meie esivanemad käisid palvetamas, ravimas, ande jätmas, nõu pidamas, ennustamas jm kombetalitust täitmas.

Võistluse peaauphind on 1000 eurot, hõimurahvaste auhind 300 eurot ja kuni 16-aastaste auhind 200 eurot. Lisaks jagatakse eriauhindu, oodatud on ka mujal maailmas tehtud ülevõtted. Võitjate autasustamine toimub 3.12.2016 Tartus Eesti Rahva Muuseumi uue hoone konverentsisaalis.

Fotosid saab võistlusele saata kuni 31.10.2016 aadressil: <http://www.maavald.ee/kuvavoiustlused/h>

Vassili Vaga (1907-1989) oli muhi meistrimees ja ettevõtja, kes oma kätega ehitatud töökojas hakkas tootma hüdropulte ja aia- pritte. Muhi Muuseumis on näitus „Muhi leiutajad“, kus viimast ka näha ja Vaslist rohkem teada saab. Vassel õppis kolm aastat Rinsi kihelkonnakoolis, mis asus Viiraküla Rihva-kopliil, ja kaks viimast aastat Liival 6-klassilises koolis. Vassel oli ka aktiivne selts- konnategelane ja kirjutas naljajutte, mida ka ette sai kanda. See on ilmselt üks Vasli esimesi koolipõlve- aegseid kirjatükke. Autori kirjaviisi pole muudetud. Parema loetavuse huvides on lisatud mõned kirjavahe- märgid ja (sõna)seletused.

Suur tänu Vasli tütrele Inna Vagale, kes oma perekonna doku- mente ja fotosid muuseumile annetas.

Muusikapäev “Kuula!”

toob 1. oktoobril kuulajateni rohkem kui 150 tasuta lühikont- serti jpm põnevat.

Kõik esinejad ja kontserdi- paigad on algatusega liitunud hea tahte alusel. Seega kõik lühikontserdid üle Eesti on publikule tasuta, kuid mõnele kontserdile tuleb toimumispaiga eripära tõttu eelregistreeruda. Vt www.muusikapae.ee. Kuula!



5.-11. SEPTEMBER SAAREMAAPÄEVAD

Saaremaa Toidufestival

PÜHAPÄEV 04.09	ESMASPÄEV 05.09	TEISIPÄEV 06.09	KOLMAPÄEV 07.09	NELJAPÄEV 08.09	REED 09.09	PÜHAPÄEV 10.09	PÜHAPÄEV 11.09
13:00 - 15:00 Eesti toidu kuu avamine. Koguva sadam, Muhi saar.	10:00 - 18:00 Saaremaa välketootjate toodangu presentatsioonid. Saarte Sahver.	10:00 - 18:00 Saaremaa välketootjate toodangu presentatsioonid. Saarte Sahver.	10:00 - 18:00 Saaremaa välketootjate toodangu presentatsioonid. Saarte Sahver.	10:00 - 18:00 Saaremaa välketootjate toodangu presentatsioonid. Saarte Sahver.	10:00 - 18:00 Saaremaa välketootjate toodangu presentatsioonid. Saarte Sahver.	10:00 - 18:00 Saaremaa välketootjate toodangu presentatsioonid. Saarte Sahver.	10:00 - 18:00 Saaremaa välketootjate toodangu presentatsioonid. Saarte Sahver.
12:00 - 15:00 Saaremaa Restoranide Nädalal lõunasöök.	12:00 - 15:00 Saaremaa Restoranide Nädalal lõunasöök.	12:00 - 15:00 Saaremaa Restoranide Nädalal lõunasöök.	12:00 - 15:00 Saaremaa Restoranide Nädalal lõunasöök.	12:00 - 15:00 Saaremaa Restoranide Nädalal lõunasöök.	12:00 - 15:00 Saaremaa Restoranide Nädalal lõunasöök.	12:00 - 15:00 Saaremaa Restoranide Nädalal lõunasöök.	12:00 - 15:00 Saaremaa Restoranide Nädalal lõunasöök.
14:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	14:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	14:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	14:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	14:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	14:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	14:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	14:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.
18:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	18:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	18:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	18:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	18:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	18:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	18:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.	18:00 Saaremaa Restoranide Nädalal õhtusöök.
18:00 - 21:00 Põide käsitööõlled otse kraanist mekkimiseks Põide Pruuli Kojas.	18:00 - 21:00 Põide käsitööõlled otse kraanist mekkimiseks Põide Pruuli Kojas.	18:00 - 21:00 Põide käsitööõlled otse kraanist mekkimiseks Põide Pruuli Kojas.	18:00 - 21:00 Põide käsitööõlled otse kraanist mekkimiseks Põide Pruuli Kojas.	18:00 - 21:00 Põide käsitööõlled otse kraanist mekkimiseks Põide Pruuli Kojas.	18:00 - 21:00 Põide käsitööõlled otse kraanist mekkimiseks Põide Pruuli Kojas.	18:00 - 21:00 Põide käsitööõlled otse kraanist mekkimiseks Põide Pruuli Kojas.	18:00 - 21:00 Põide käsitööõlled otse kraanist mekkimiseks Põide Pruuli Kojas.

Saaremaa Restoranide Nädalal osalejad

Arensburgi Restoranid Lõssi 15, Kuressaare
 Castello Restoran-Pizzeria Lõssi 11, Kuressaare (ainult õhtusöök)
 Chameleon kohvik-lounge Kauba 2, Kuressaare (ainult õhtusöök)
 Georg Ots Spa Hotelli restoran Tori 2, Kuressaare
 Kohvik Kodurand Nasva küla
 Kohvik Mosaiik Tallinna 1, Kuressaare
 Kohvik Retro Lõssi 5, Kuressaare
 Koost Muhi Resto Liiva, Muhi
 Ku-Kuu restoran Lõssipark 1, Kuressaare
 Restoran Nautica Pargi 12, Kuressaare
 Restoran Rose Tallinna 15, Kuressaare
 Ristortante la Perla Lõssi 3, Kuressaare
 Saaremaa Veeski Pärna 19, Kuressaare (ainult õhtusöök)

www.saaremaatoidufestival.ee www.saaremaapae.ee



Muhu kohvikutepäevast kirjutas 9. augusti Saarte Hääl. Kohvikutepäeva raames toimus kontsert Muhu muuseumis, kus astusid üles superstaari saate finaali jõudnud lauljad, Taisi Pettai laululapsed, Ivo Linna ja Mihkel Mereäär. Kontserdi tulu läheb Muhu Katariina kiriku akna renoveerimiseks. 10. augusti leht teavitas, et kirikukohvikus ja kohvikutepäeva kontserdil annetati üle 1000 euro.

Foto: Kalmer Saar



■ EESTI TOIT
■ KÄSITÖ
■ PUHKUS-, KODUTEEMA
■ AIKAUBAD JA SAADUSED jpm

Neljapäeval, 08. septembril
20.00 Keskväljakul, suures telgis **Vabaõhupõhukino**

Reedel, 09. septembril
10.00-16.00 Keskväljakul, suures telgis **Noorte loovtegevused**
10.00-18.00 Sõugislaad Kuressaare Kultuurikeskuses, muuhulgas
12.00-15.00 Maire Meldre Tordikiirkoolitus, registreeru
15.30 Loeng "Kuidas väikeettevõtte saab hoiualaenuühistust raha laenata", registreeru
18.00 Saarte Hääl Lõikuspõldu keskväljakul

Laupäeval, 10. septembril
10.00-15.00 Suur Turupäev keskväljakul
10.00-16.00 jätkub Sõugislaad kultuurikeskuses, kohal ka Seedri puukool, laadal muuhulgas:
11.00 Kama ja Kilu töötuba "Kiluvürtside ja kama valmistamine"
12.00-15.00 Maire Meldre Tordikiirkoolitus, registreeru

täpsem info: www.saaremaapaevad.ee

Saaremaa Päevade üritused on ka Saaremaa Toidufestivali kavas: www.saaremaatoidufestival.ee









TASUTA

SaareINFOabi 45 363 63

Tallinna Tehnikakõrgkoolil

on avanenud võimalus koolitada tasuta pikaajalisi töötuid järgmistel erialadel: 1. Arvjuhtimispinkide (CNC) operaator, 2. Keevitajad, 3. Tekstiilmaterjalide/ rõivaste müüja, 4. Veoseveo korraldaja, 5. Tehnomaterjalid ja tehnoloogia.

Lisaks erialakoolitustele läbivad kõik osalejad vähemalt ühekuulise tööpraktika ettevõttes ning pakutakse lisateenuseid nagu tööklubi, nõustamised, ettevõtluskoolitus jne.

Koolitused algavad septembrist 2016. Iga programmi maht on 120 akadeemilist tundi

Täpsem info ja koolitusprogrammidesse kandideerimine:

www.ttkk.ee/praktika



Varastatud Villa Aigarase puukuju tagastajale on pandud välja leiutasu, kinnitas 13. augusti Meie Maa. Aigar Urva pere on pannud välja leiutasu informatsiooni eest, mis viib unikaalse kuu tervikuna leidmise-tagastamiseni.

Erakogu

Kuressaare ja Tallinna vahel Lux Expresside uus sõiduplaan **5. septembrist**: vt www.luxexpress.eu (NB! uus väljumine Liivalt Tallinna kl 11.39)



Küttepuid:

- Müüme 3-meetrist küttepuid, hind alates 18 eur/ruum koos kojutoomisega
- Lõhutud küttepuid alates 28 eur/ruum koos kojutoomisega (lehtpuusegu).
- Kõik halupuud on enne lõhkumist aasta kuivanud ja niiskusesisaldus alla 20%.
- Eraldi saada ka kase-, tamme- ja saarehalud.
- Pakume kompleksiga küttepuid saagimis- ja lõhkumisteenust.
- Võimalus tasuda järeilmaksuga.

Saematerjal:

- Pakume kuiva servamata lepa- ja männilauda, hind alates 0,50 jm.
- Prussid: 5x10; 5x15; 5x20 ja 5x25 cm pikkuses 3 ja 4,3 meetrit, hind alates 1,30 jm (jooksev m).
- Müüme ka saetud poolpalki kuuride ja aiamajade ehituseks.

Muld:

Müüme huumuserikast sõelutud mulda haljastuseks 10 eur/tonn. Sõelutud muld täiteks (sisaldab kuni 1,2 cm läbimõõduga kivi) 5 eur/tonn.

Saadaval erineva fraktsiooniga killustik, liiv ja kruus.

Teostame:

Settekaevude tühjendust, teede ja väljakute ehitust, kiviaedade ladumist.

Tehnika:

Roomikekskavaator, kopplaadur, kallur, metsa- ja põllumajandustehnika ning palju erinevaid seadmeid.

Uudisena on meie masinapargis nüüd ka Mini-Rulloonpress, millega on võimalik teha nii heina kui silo. Rulli mõõdud 57 x 60 cm, kaal kuni 30 kg, silo kuni 50 kg.

Info ja tellimine: 50 97 679 või 53 00 25 20. Vaata ka www.muhuharaldus.ee

Collester OÜ



Tehnoülevaatus

Teostame ka TRAKTORITE ülevaatust!

Tulekustuti taatlemine ja müük

Autoremont

Kere, veermiku ja mootori remont

Varuosade tellimine
Sildade reguleerimine
Rehvitööd
Piduristend
Heitgaaside mõõtmine
Kerevenituspink
Diagnostika
Klaaside vahetus

52 737 75 –
alan@collester.ee

Ehitusteenused

Ekskavaator-laaduri teenus

Uus JCB 4CX + erinevad kaevetööd

Transport (kraana + kallur)

Minitraktori teenus

Avant 520 + erinevad agregaadid

Mulla, killustiku ja liiva müük



50 675 02 -
paavo@collester.ee

Kohapeal valik Energizer, Centra (Exide) ja AD (Bosch) akusid, AD akudel hetkel 3a garantii.

Asume Soonda külas vanas laudakompleksis.

Minejad

Osades:
Rein Annuk, Matti Linno,
Andrus Novoseltsev, Tiina Tasa

18. septembril kell 19
Muhu Põhikooli saalis
pilet 5€



**Laupäeval, 24. septembril
kell 9**

Muhu Mihklipäeva laad

Liiva Kaubahoovis
Kauplejatel registreerida
telefonil 503 7407

Mihklipäeva laadal osaleb ka Arli Puukool. Kes soovib Arli Puukoolist mõnda konkreetset puud-põõsast-taime, siis palun soovist teada anda telefonil 518 8465 Aivar Haak, koduleht
www.arlipuukool.ee



Soovid osta - müüa kinnisvara või vajad hüva nõu?

Võta ühendust: **Lauri Kolk**
Tel: +372 5191 2950,
lauri@adrem.ee
www.adrem.ee

Kõige ülevaatlikum info Muhumaa kinnisvarast! Adrem Kinnisvara tegutseb Saare maakonna kinnisvaraga juba aastast 2002!

Muhu Farmid OÜ otsib seoses töomahu suurenemisega oma kollektiivi traktorist-sõotjat, karjakut ja lüpsjat. Täpsem info 5345 5445, personal@tuulegrupp.ee

Head metsaomanikud! Kõigil metsaomanikel on võimalus saada atesteeritud metsakonsulendilt kuni 15 tundi nõustamist aastas riigi kulul. Küsi lisainfot ja nõustamist MTÜ Saaremaa Metsaühingust! Tel. 5045 978 (üld) või 5305 9455; 5341 2480 (juhataste liikmed)

Kirikuteated

EELK Muhu kogudus

Jumalateenistused toimuvad pühapäeviti kell 10 Muhu Katarina kirikus, kui ei ole teatatud teisiti.

Koguduse hooldajaõpetaja Hannes Nelis, tel 529 1881 hannes.nelis@eelk.ee

EAÕK

Rinsi Neitsi Maria Kaasani Pühakuju kogudus

10. septembril kl 10 Jumalik liturgia.

Hellamaa Peetruse ja Pauluse kogudus

18. septembril kl 10 Jumalik liturgia.

Teenib preester Toivo Treima, tel 5635 0051; toivo@eoc.ee

Viinakuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Hilda Kipper 94 (1.10)
Linda Väärtnõu 94 (15.10)
Leili Toom 88 (1.10)
Laine Tüür 86 (16.10)
Lauri Einer 85 (16.10)
Laine Niidi 84 (15.10)
Helgi Kann 84 (29.10)
Õie Saar 83 (7.10)
Helju Pira 83 (27.10)
Bruno Mägi 82 (1.10)
Valdur Tamm 82 (5.10)
Rein Lahke 82 (7.10)
Helmi Urb 82 (26.10)
Ilmar Vaga 82 (29.10)
Arvo Kramm 81 (4.10)
Urve Suu 81 (6.10)
Evi Jõgi 81 (10.10)
Milvi Sepmann 81 (26.10)
Reet Akkel 81 (29.10)
Meida Ulp 81 (29.10)



Linda Kollo 75 (2.10)
Malle Tiidovee 75 (24.10)
Ingrit Siig 70 (2.10)
Liia Keert 70 (8.10)
Lilja Heapost 70 (9.10)
Elle Leppik 65 (3.10)
Eero Raun 65 (31.10)
Kuiki Tammeveski 60 (10.10)
Andres Mägi 60 (12.10)
Rita Reinart 60 (15.10)

Palju õnne!

Märkus: kes ei soovi oma sünnipäeva avaldada, palume sellest märku anda vähemalt kaks kuud enne, kuna Muhulane avaldab igas numbris mitte algava, vaid järgmise kuu sünnipäevalapsed.



**Muhu lõbusast
tränipäevast tegi
juttu 9. augusti
Meie Maa.**

Kalmer Saar

Peatumised kaameraga

Näitus Muhu Põhikoolis 5.-30.9. 2016, näituse avamine 2.9. kl 18
Mida näeme, kui midagi vaatame? Nägemine on sügavam kui vaatamine. Mida näeb rännumees Muhu saarel?

Fotonäitus Muhu Põhikoolis esitleb 2015. aasta suve fotograafikursuse ajal tehtud ülevõtteid. Enamus kursuslasi olid Soome harrastusfotograafid. Kursused korraldas kultuuriprojektidega tegelev ühendus Kultuuri-voimala / Culture Power Station ry. Selle Oulus asuva ühenduse esimene koostööprojekt oli aastail 2011-2013 läbi viidud Learning Village – täiskasvanute kunstikasvatuseprojekt (koostööpartneriks oli MUHU InSEA MTÜ). Rännumeeste huvid, ootused ja vajadused on erinevad. Tänu

fotograafikursusele said osalejad tutvuda Muhu saarega, seisatada, kuulata iseend ja suhelda ka teistega – just see, mida reisidelt sageli ootame.

Täiendav info

Pirjo Roponen-Lunnas

Pirjo.roponen-lunnas@kulttuurivoimala.fi
+358 40709308



Oktoobri Muhulase materjalid on teretunud **30. septembri** õhtuni.

Toimetab Anu Pallas,
tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muhu.ee
Muhulane ilmub kord kuus.
Internetis www.muhu.ee
Trükinud Saaremaa Trükikoda 500 eks.
Hind 30 eurosent